

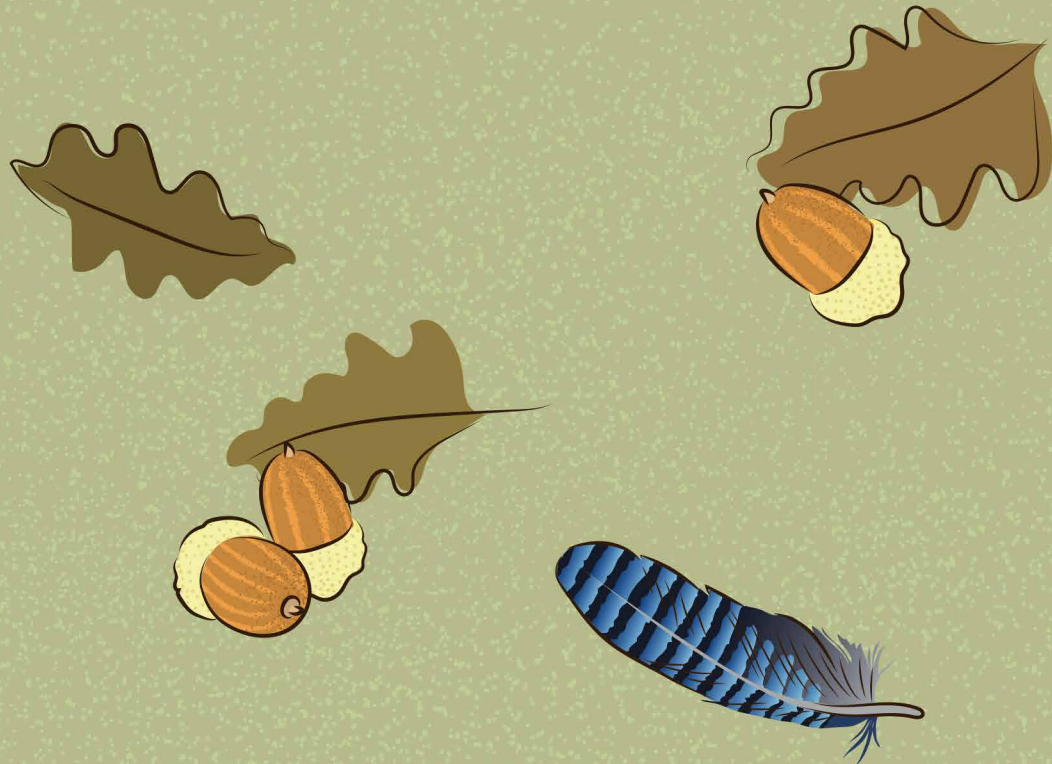
Erdőböngésző

Tudtad, hogy ma már alig találunk Magyarországon természetes tölgyerdőket? Az erdőgazdálkodás és más emberi hatások miatt a tölgyeseink szinte teljesen átalakultak, az egykori vadonok eltűntek Európából és Magyarországról is.

Pedig a természetes erdőkben nagyon sokféle különleges állat-, növény- és gombafaj talál menedéket. Az erdők ivóvízzel, tiszta levegővel látnak el minket, kirándulhatunk, gombászhatunk, állatokat és növényeket figyelhetünk meg bennük. Ezért nagyon fontos megőriznünk a természetes erdeinket.

Ebből a füzetből megtudhatod, hogy milyen élőlények élnek egy természetes tölgyerdőben, és megismerheted az erdő rejtett kincseit.

Tarts velünk, fedezd fel a tölgyerdők titkait!

Az a rossz az erdőben, hogy alig vannak állatok. Már itt vagyok egy csomó ideje, és egyet se láttam! Uncsiiii...

Márpedig egy erdőben rengetegféle állat él. Több, mint az állatkertben.

És mégis hol vannak?

A legtöbbnek félnék az emberektől, elrejtőznek. De néha még őket is megpillanthatod, ha nagyon csendben vagy, és türelemmel vársz. Mások csak szürkületkor vagy éjjel jönnek elő. És van sok-sok állat, akik most is itt vannak körülöttünk, csak olyan aprók, hogy egész közelre kell hajolnod, ha meg akarod látni őket.

1 Felismered a rejtőzködő állatokat?

(Megoldás a füzet végén)

És minden erdőben ennyiféle állat él?

Nem mindenhol.
A természetes erdők adnak
otthont a legtöbbféle
élőlénynek.

Mi az a természetes erdő?

Nézz csak körül,
itt vagyunk a vadonban!

1 kidőlt fa, holtfa

2 lék, tisztás

3 odú

4 sziklák, kövek

5 bokrok, cserjék

6 lágyszárú növények, aljnövényzet

7 facsemete

8 moha

9 erdei iszalag (kúszónövények)

10 avar

11 öreg fa

2 Milyen a természetes erdő?

Próbáld minél több jellegzetességet felismerni!
Ha ezekből sokat felfedezel, tudhatod: természetes erdőben jársz.
A nyilak segítenek!

És ez a rengetegféle
növény meg állat
nem zavarja egymást?

Nem. Pont ennek a sokféle növénynek
és állatnak köszönhető, hogy ez az erdő
erős, ellenálló. Ami nem minden
erdőre igaz.

3 Mi a különbség? Tudod a választ?

Melyik erdő áll ellen jobban egy nagy viharnek?

- gazdasági erdő
- természetes erdő

A természetes erdő. Változatosabb, sok fajta növény- és állatfaj erős kapcsolatán alapszik. Az idősebb fák ágai nagyon erősek, a fiatal fák és cserjék pedig rugalmasságukkal állnak ellen a szélsőséges időjárásnak.

Melyik erdőt pusztítja el
hamarabb egy rovarinvázió?

- gazdasági erdő
- természetes erdő

A gazdasági erdőt, mert a kevés faj miatt például a lombfogyasztó hernyók könnyebben tudnak fáról-fára haladni. Az ilyen erdőkben kevesebb rovarvő madár talál előhelyet, ami akadályozhatná a terjedésüket.

A hideg télben melyik erdő
védi meg lakóit jobban a fagytól?

- gazdasági erdő
- természetes erdő

A természetes erdő. Mivel változatosabb szerkezetű, több bűvöhelyet és a fajgazdaságának köszönhetően sokféle táplálékot ad.

Melyik erdőben talál otthonra több ritka,
veszélyeztetett állat és növény?

- gazdasági erdő
- természetes erdő

A természetes erdőben. Ezek az erdők olyan előhelyeket is rejtenek, ahol a különleges igényű, védett fajok is otthonra találhatnak.

gazdasági erdő

Egykorú, hasonló méretű fák sokasága, egyetlen faj túlsúlya jellemzi.
Szerkezetét, növekedését az ember alakítja (pl. fakitermelés miatt).

természetes erdő

Minden életkorú fával találkozhatunk benne a csemetéktől az ősrög faóriásokig.
Sok az elpusztult, kidőlt, korhadó fa is. A szerkezetét a természet alakítja
(pl. nem vágják fát benne).

Hű, de megéheztem!
Még jó, hogy hoztam szendvicset.
Neked mi a kedvenc eledeled?

Az egyik kedvencem a tölgygumó,
ami szerencse, mert épp tölgyerdőben vagyunk.
Télre több ezer makkot is elrejték a föld alá.

Hű, olyan sokat eszel meg tavaszig?

Sajnos nem mindet én eszem meg.
Szajkótársaim galád módon képesek kilesni
a rejtékhelyeimet, és ellopkodják az eledelem.
De más állatok is szeretik ezt a csemegét.

4

Számold össze,
hány tölgygumó
van a képen!

Ez egy tölgyerdő?
De én sokféle növényt látok,
nem csak tölgyfákat.

Egy jól működő
tölgyerdőben sokféle
növény él. Biztos te is
láttál már berkenyét,
somot, galagonyát, akár
babérboroszlánt is.
Csak nem tudtad,
hogY hívják őket.

5 Termékek és levelek

Kösd össze a hozzájuk tartozó névvel!

babérboroszlán

egybibés galagonya

szeder

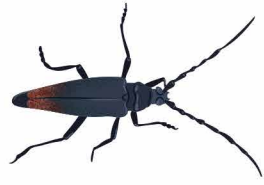
molyhos tölgy

veresgyűrű som

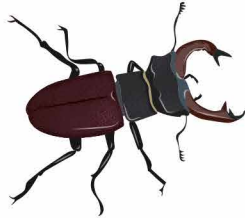

óriás törősdarázs

nagy hőscincér

nagy szarvasbogár

magyar virágdíszbogár

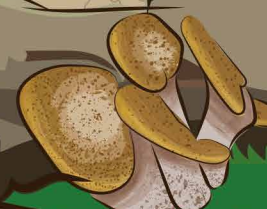
gyászincér

6 Élőhely és terített asztal

Megtalálod, hol élnek?

És ez a sok kidőlt fa?
Csak azt ne mondd, hogy
ezekre is szüksége van
az erdőnek!

A holtfa, ahogy a neve is
mutatja, már nem él.
De nézd csak meg közelebbről!
Valójában nyüzsg az élettől!
Vannak állatok, amik a
holtfában élnek, és sokuknak
egy korhadó fa terített asztal.
Egy erdő akkor igazán teljes,
ha nagy mennyiségű
korhadó fa van benne.

7

Zegek és zugok

Kösd össze az állatokat az élőhelyükkel!

erdei sikló

nagy patkós-denevér

foltos szalamandra

fekete harkály

nyuszt

Hű, nem gondoltam, hogy egy korhadó fatörzs ilyen izgalmas lehet!

Na gyere, akkor mutatok még ilyen izgalmas helyeket! Nem is hinnéd, néhány állat milyen fura zugokban lakik.

Van egyáltalán olyan növény az erdőben, ami nem odavaló?

Sajnos igen. Azok a növények, amiknek más az őshazája. Vannak köztük olyanok, amik nagyon el tudnak szaporodni, annyira, hogy kiszorítják az őshonos növényeket.

De hogy tudnak így elszaporodni?

Egyesek úgy változtatják meg a talaj összetételét, hogy a többi növény nem tud megélni benne. Mások gyorsabban növekednek, mint az őshonos növények, és nincsenek természetes ellenségeik.

Milyen szépek és ártatlanok!
Gondolnád, hogy ők is veszélyes betolakodók?

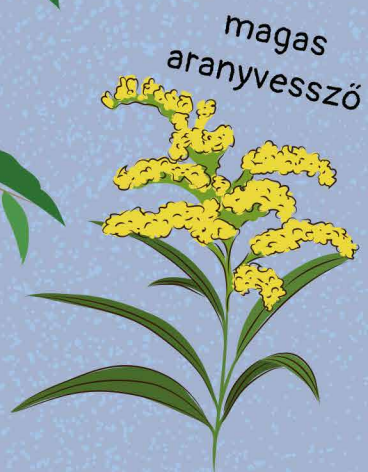
bálványfa

orgona

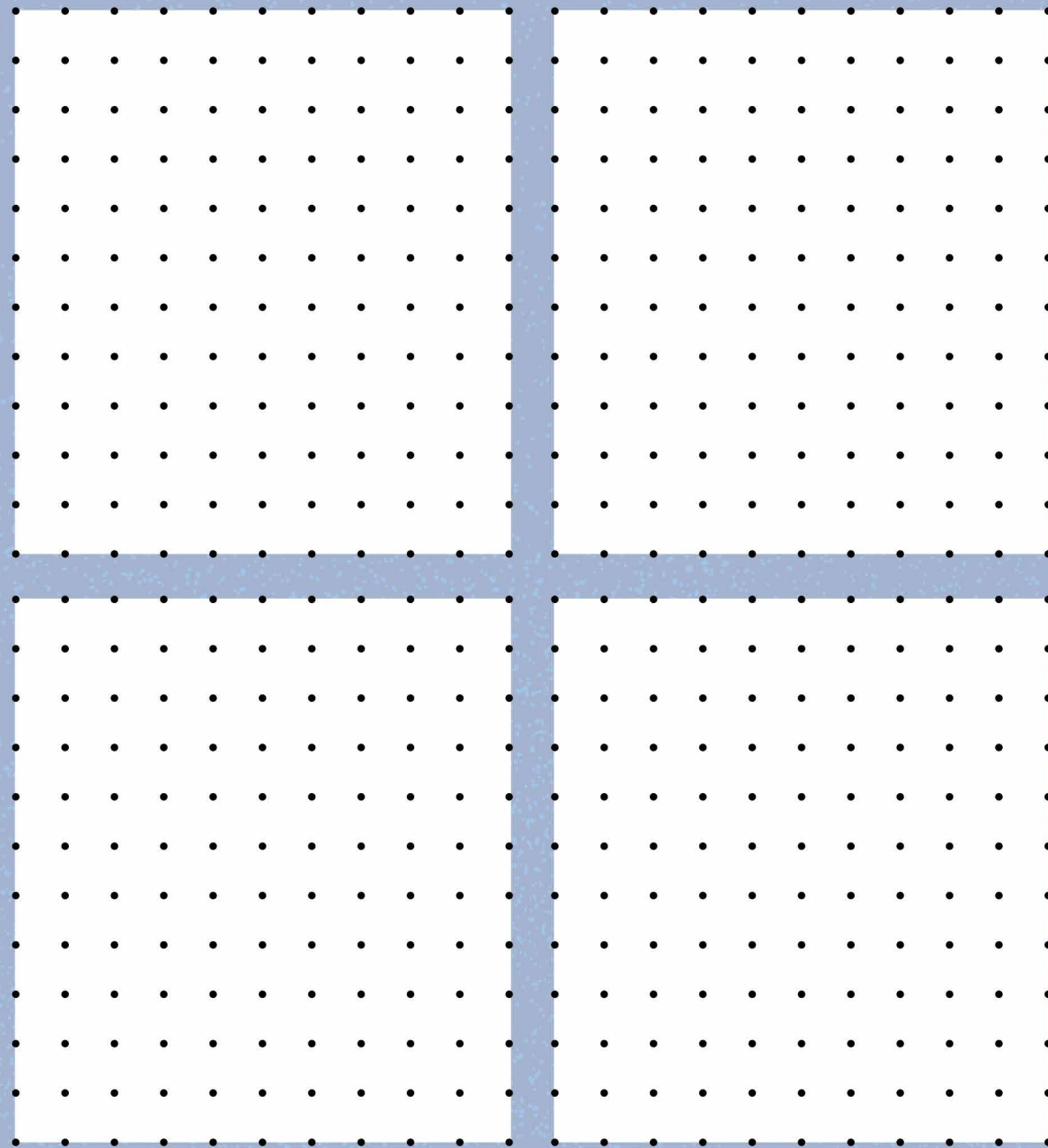
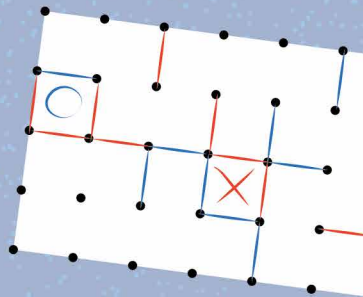
gyalogakác

magas aranyvessző

8 Területfoglaló

Most te legyél az invazív! Keress egy társat, és játsszátok ketten ezt a játékot! Válasszatok eltérő színű tollat! Felváltva húzzatok egy-egy vonalat, ami vízszintesen vagy függőlegesen összeköt két egymás melletti pontot. Aki bezár egy négyzetet, az beleírhatja a jelét. Az nyer, aki több négyzetet kerít be.

Már értem, miért ilyen fontos nektek, állatoknak az erdő.
Bárcsak én is itt élhetnék mindig!

Attól, hogy nem az erdőben laksz, neked is szükséged van az erdőre, talán nem is tudod, mennyire!

Arra gondolsz, hogy jó itt sétálgatni?

Igen, az erdőben lenni nagyon jó. Megnyugtat és feltölt energiával. Biztos észrevetted már meleg nyári napokon, hogy milyen jó belépni az árnyas fák közé, ahol hűvös, friss erdőillat fogad. De azt tudod-e, hogy ha hirtelen eltűnnének az erdők, kevesebb tiszta ivóvíz jönne a forrásainkból, az eső és a szél elmosná, elhordaná a termőföldet? A levegő is szennyezettebb lenne erdők nélkül, és sokkal több lenne benne a káros szén-dioxid.

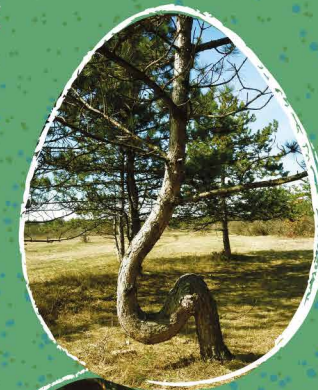

9 Bakancslista a tökéletes erdőélményhez

Ha legközelebb erdőben jársz, próbáld ki néhányat!

(Amit megcsináltál, pipáld ki!)

- Hallgatni egy forrás csobogását, és inni belőle
- Megszagolni minél több növényt
- Érdekes alakú, lehullott fakérgyet keresni
- Pár percig néma csöndben állni az erdő közepén, és megfigyelni, hányféle hangot hallasz
- Mohát simogatni
- Makksapkából ujjbábót készíteni
- Átölelni egy fát
- Állatnyomokat keresni a sárban
- Megszemlélni egy korhadt fa belsejét
- Leheveredni egy tisztáson, és hallgatni a fák susogását
- Lehullott ágat keresni, ami tökéletes lesz vándorbotnak
- Keresni egy szokatlan alakú fát

10 Egészítsd ki!

Néhány helyen több válasz is lehetséges.

(Megoldás a füzet végén.)

Találkozunk máskor is, ugye?

Remélem.
Ha az erdő ilyen természetes
és változatos marad,
akkor biztosan.

Ezt meg hogy érted? Ki akarja megváltoztatni?

Mindenkinek tennie kell érte,
hogy az erdő megmaradjon,
egészséges legyen. Még neked is.

Én mit tehetek?

Ha az erdőben kirándulsz, viselkedj úgy,
mintha vendégségben lennél!

Legyél,

ne zavarj az állatokat, és amit
magaddal hozol, azt vidd is haza!

Ne hagyj itt,
ne itt dobd el a

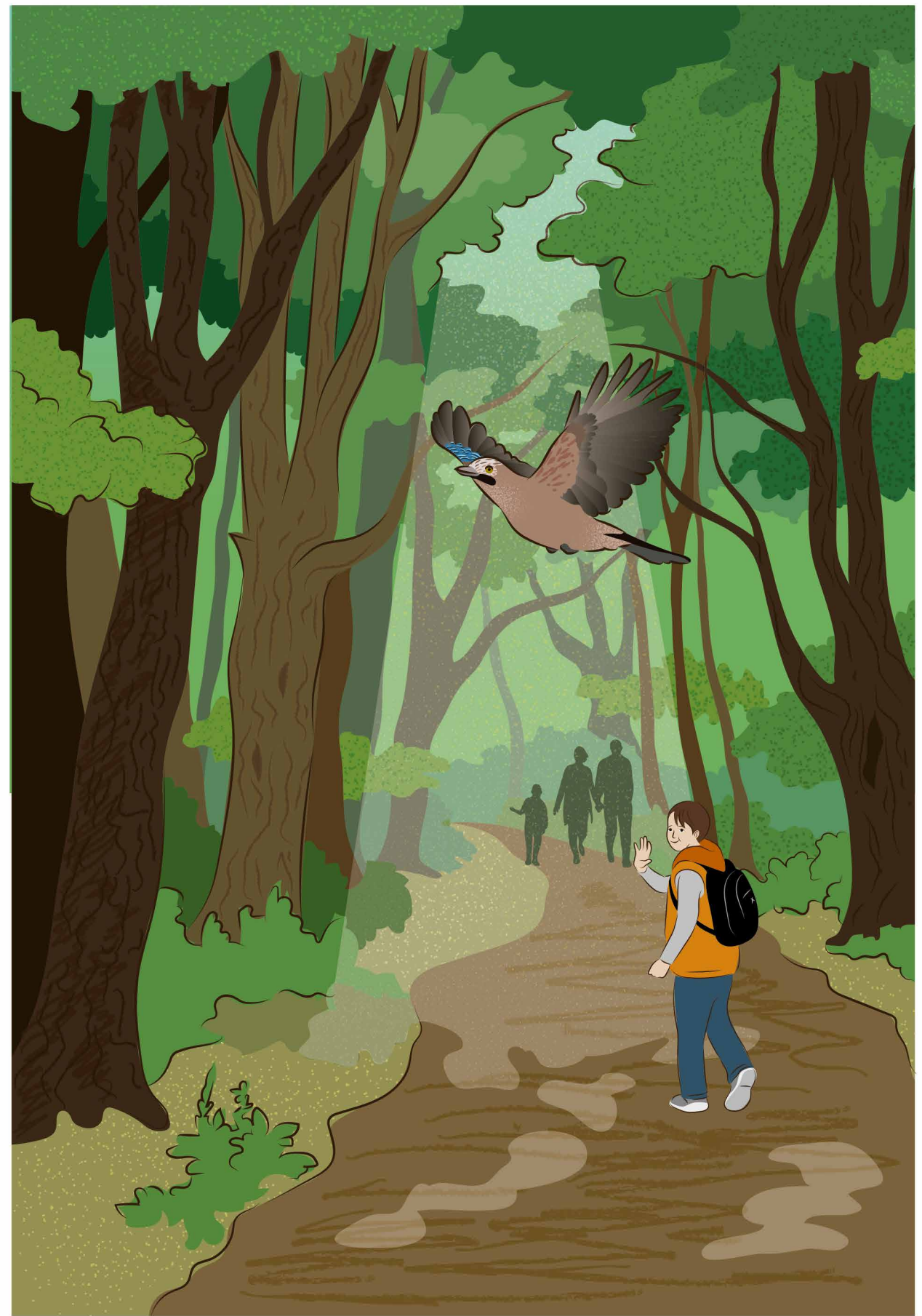
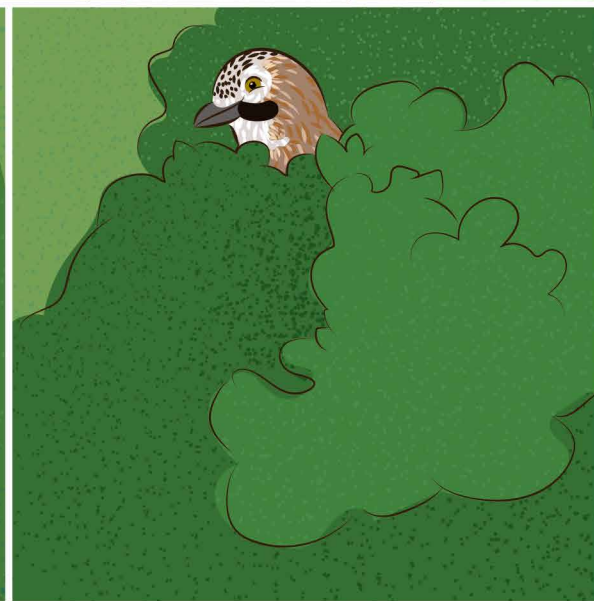
Ha meglátsz,

készíts róla,
de ne

Ha elhozod a kutyádat,
mindig tartsd

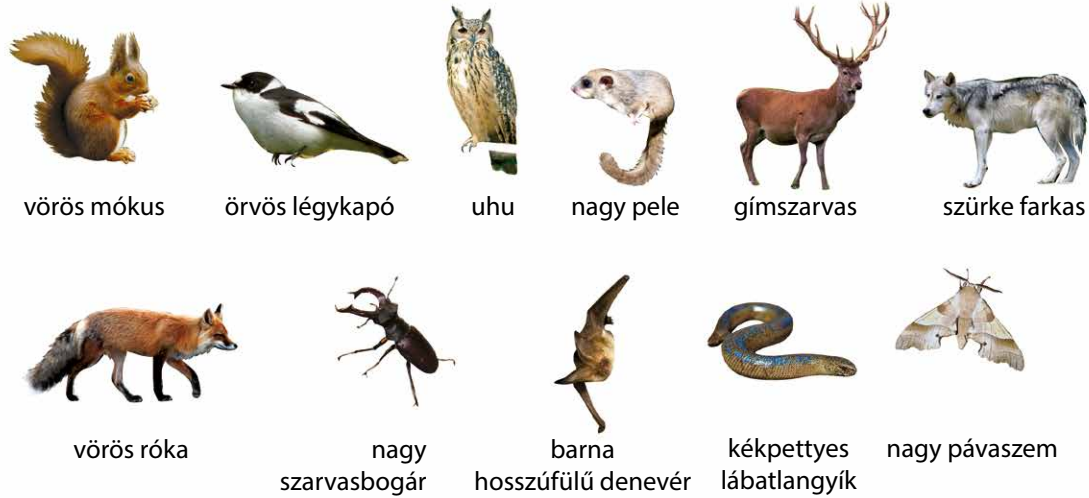
Előfordulhat, hogy gyámoltalan
állatkölyökkel, madárfiókával találkozol.

Sose,
az anyjuk valószínűleg értük fog jönni.

Megoldások

1. játék

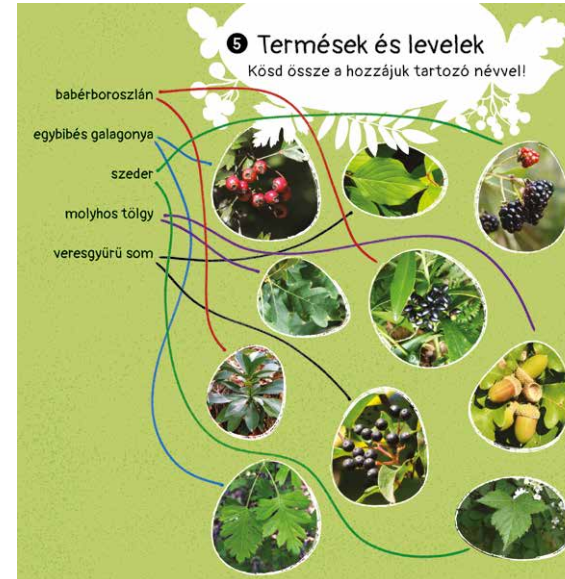
2. játék

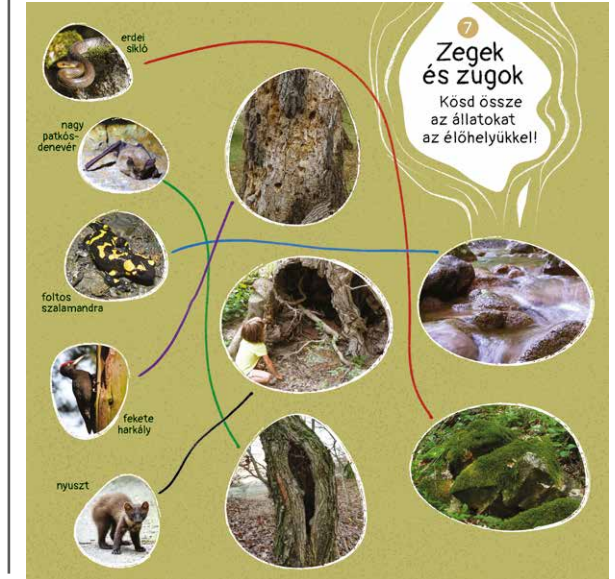
4. játék

49 db makk látható a képen

5. játék

7. játék

10. játék

(lehetséges megoldások)

Ha az erdőben kirándulsz, viselkedj úgy, mintha vendégségben lennél! Legyél **(csendben)**, ne zavard az állatokat, és amit magaddal hozol, azt vidd is haza! Ne hagyj itt **(kiürült palackot)**, ne itt dobd el **(a rágódat)**! Ha meglátsz **(valami szépet)**, készíts **(fotót)** róla, de ne **(vidd haza)**! Ha elhozod a kutyádat, mindig tartsd **(póráson)**! Előfordulhat, hogy gyámoltalan állatkölyökkel, madárfiókával találkozol. Sose **(simogasd meg őket)**, az anyjuk valószínűleg értük fog jönni.

Kiadja: WWF Magyarország
Budapest, 1141 Álmos vezér útja 69/A
wwf.hu

A kiadvány a Patkós Stúdió gondozásában jelent meg 2020-ban.

Írta és rajzolta: Pap Kata
Szerkesztette: Patkós Réka
www.patkosstudio.hu

